

Naročnina za celo leto
2 K.

Posamezna številka velja
6 vin.

Naročnina se tudi na
pol leta plačuje in se
mora poslati vnaprej.

Cena oznanil je za eno
stran 64 K, 1/2 strani
32 K, 1/4 strani 16 K,
1/8 strani 8 K, 1/16 strani
4 K, 1/32 strani 2 K, 1/64
strani 1 K.

Pri večkratnem oznanilu
je cena posebno znižana.

Stajerc

Za oznanila (insertate)
uredništvo in upravni-
štvo ni odgovorno.

Uredništvo in upravni-
štvo je v Ptujju v
gledališkem poslojpu
štev. 3.

Štajerc izbaja vsaki drugi
petek, datiran z dnevom
naslednje nedelje.

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastonj.

Rokopisi se ne vračajo
in se morajo najdalje do
ponedeljka pred izdajo
dotične številke vpslati.

Štev. 25.

V Ptujju v nedeljo dne 9. decembra 1906.

VII. letnik

Genjenim naročnikom, ki so poslali naročnino, lepo hvalo! Tistim pa, ki so še na dolgu, naj bodo naznanjeni, da prične list z novim letom tedensko izhajati. Kdor pa plača do 31. decembra naročnino naprej, dobi tudi tednik za 2 K. „Stajerc“ napreduje v kljub umazani konkurenci prvaških listov. Vsak prijatelj napredka in ljudskega blagostanja bodi naročnik!

Ključ v nebesa.

Poslušaj, trpin:

Ko je bogat mladenič Jezusa vprašal, kako naj doseže nebeško kraljestvo, izpregovoril je nesmrtni trpin, ki ni imel kam glave položiti: Prodaj in razdeli med reveže, vse kar imaš... Ali vprašaj danes farizeje, kje dobiš ključ v nebesa in slišal bodeš pesnico, ki se razlikuje od svetopisemskih besed kakor noč od dneva. Ključ v nebesa? Bodi naročnik prvaško-klerikalnih listov! Ključ v nebesa? Ne zamudi berneje in ofrov, ne pozabi v svoji oporoki župnika, voli le klerikalne kandidate, obreknj zasramuj, zastrupi in ubij makari naprednjake, samo da jih ne bode več... Ključ v nebeško kraljestvo? Bodi pokorna ovčca prvaških pridigarjev, ne brani se, kadar te ostržejo prvaški pridigarji, plačaj in plačaj in kadar ne moreš plačati, — no, takrat ti vzamejo zopet ključ v nebesa... Poslušaj, trpin, besede farizejev! Tisočkrat smo jih čuli in tisočkrat se nam je skrčilo srce in rekli smo, da je to laž in hinavščina! O vi novodobni farizeji, — vi lažete, ko zahtevate zadnji vinar od mene, da umira moja deca gladu...

Da, ravno v tem tiči največja hinavščina farizejev, ki se skrivajo pod masko narodnjaštva in pobožnosti! Najprvo so delali leto za letom, uro za uro, trenutek za trenutkom, da slečejo in oderejo in izsesajo ljudstvo, — zdaj pa pravijo, da bodo to izslečeno in odrto in izsesano ljudstvo „rešili“... To so roparji, ki ti vzamejo uro in mošnjček, potem pa ti obljubujejo — gradove v zraku.

Ljudstvo pričinja pregledavati svoje račune! Ljudstvo neha biti re dodarno! Ljudstvo ne veruje priliznemu šepetanju! In zato ste se postavili farizeji v pozo „narodovih rešiteljev“... Ustanovljali ste liste in deviška ter fantovska „Marijina“ društva. Zapeljavali ste mladino v pijanost, krokanje in razuzdanost! Velik del mladine ste vjeli v svoje zanjke in zdaj se pričnete lotiti in odrašenih.

Klerikalni prvaki nočejo zaostati za Spindlerjevo „novo“ stranko. Zato hočejo ustanoviti „kmetško zvezo.“ Nismo novinci v politiki, ali razumeti ne moremo, kakšna naj bode ta klerikalna kmetška zveza. Ali bode podobna „Bauernbundu“ nemških kmetov? Ali bode zastopala interese kmetijstva in proti uradništvu, vojaštvu, duhovništvu? Tega pač ne, kajti to „kmetško“ zvezo bodo vodili Rabuzi, Gomilški, Korošci, torej isti ljudje, ki so zahtevali šele zdaj na troške kmeta 10 milijonov denarja. Klerikalna „kmetška zveza“ bode pokorna kaplanom in hofratom in zato ne bode imela več veljave kakor „Marijina“ društva.

Ustanovljajo tudi „krščansko-socialno“ zvezo za Koroško in Stajersko. Slična bode kranjski „zvezi“, ki pada delavcem pri vsaki priliki in hrbet, ki „rešuje“ obrtnike in je podkupljena od tovarnarjev, ki se prilizuje trgovcem in ustanovlja konzume. To ni društvo, ni organizacija, to je zmeh, to je skupnost nasprotnih interesov. Kakor „kmetška“ tudi „krščansko-socialna“ zveza ne bode imela bodočnosti.

Temu nasprotno nastopilo bode kakor železna falanga združenje naprednjakov, organizacija „Stajerca“, ki ne bode izdelana na papirju, temveč v življenju, ki ne bode delala za svoj žep temveč za ljudsko blagostanje. Naše vrste so trdne in krepke! Pomaga nam pa z vsakim dnevom naraščajoče spoznanje, da je napredek potreben, da smo mi nositelji ljudske ideje, da noče upoštevati ljudstvo več trotoev...

In tako si pridobimo s poštenjem in ljubeznivo ključ do nebes na onem svetu, — z delom in trdnjo voljo pa tudi ključ do nebes na tem svetu.

Politični pregled.

Volilna pravica — sklenjena! Državna zbornica je sprejela vladin načrt splošne in ednake volilne pravice. S tem je storjen korak, ki bode spremenil vso lice avstrijski politiki. Tisti sloji, ki so bili doslej izročeni velekapitalistu, visoki finančni, plemenitaži, pridejo zdaj do lastnega zastopstva. Ea mož — en glas! Za slov. kraje ni pričakovati — vsaj za prvi hip — večjega dobička. Klerikalizem ima še vedno toliko zaslonbe v nevedni masi, da bode prodel s svojimi kandidati. Ko bi politikujoči duhovni postavili kozla za kandidata, klerikalci bi zvolili kozla... Delo naprednjakov je zdaj, odpirati ljudstvu oči in mu dajati razuma, da rabi novo pravico v svoj in ne v tuji dobiček!

Pretep v zbornici. Kakor da dokažejo še enkrat vso gnilobo sedanje zbornice, so se poslanci v petkovi seji zopet enkrat zlasali. Letale so psovke po zraku, frčale so klofute, — človek je videl slavne „zastopnike naroda“ v vsej nagoti. Posl. Albrecht je branil predsednika, katerega so naskočili češki rogovileži Fresl, Kloufač i. dr. Pretep je bil splošen. To je zadnja komedija v tej zbornici.

Skupni proračun. Delegacije so stopile skupaj. Predložil se je proračun za l. 1907. Vlada zahteva za skupne zadeve čez 367 milijonov 617.000 K, to je za okoli 21 milijonov več kot lansko leto. Na zunanjo ministrstvo odpade 12 1/2 milj., za mornarico blizu 45 1/2 milj., za vojaštvo v Bozni in Hercegovini čez 7 1/2 milj. kron. Iz teh števil se vidi, kako nezmerni so troški za vojaštvo, katerega plačuje ljudstvo s svojo krvjo!

Dopisi.

Od Kapele pri Radgoni. Gosp. urednik, kaj veselega Vam iz našega kraja pač ne morem poročati. Kakor drugod, so se i prvi nas vse reči podražile. Plačevati moramo mi, pridelamo pa vsako leto manj. Od kje naj jemljemo denar,

da vzdržujemo posestvo, ki so ga nam zapustili stariši?... Govori se, da so te revščine krivi naši poslanci, ki so sami farovski podrepaniki in ne poznajo naših težav in gledajo edino na svoj žep... Dne 11. p. m. bil je pri sv. Jurju ob Ščavnici političen shod, katerega smo se udeležili tudi mi Kapelčanje. Govorilo se je namreč, da pride tudi poslanec dr. Korošec in hoteli smo vedeti, kaj je mož za nas storil. Ko pa je Korošec sam omenil, da doslej v državnem zboru drugega mi mogel napraviti, kakor da je vložil več predlogov zaradi poštnih pečatov (!), — se je večina poslušalcev pričela smejeti, vedoč da se s tem kmetu presneto malo pomaga... Da bi Korošec svoje „vroče srce“ za kmete razodel, pravil je, kako se tlači slov. kmetje že od nekdaj, kako so naši predniki trpeli od turških napadov, kako so jih graščaki izkoriščali, kako so se kmetje v 15. stoletju z orožjem v roki zoperstavili in izvolili za svojega voditelja kmeta Matijo Gubca, kako so poslednega graščaki prijeli in živega sežgali na trgu sv. Marka v Zagrebu... (Opomba uredništva: Ko bi hotel biti Korošec pošten, povedal bi odkrito, da so bili najhujši izkoriščevalci te dobe bogati kloštri in z posvetnimi graščaki združeni politikujoči duhovni. Prvi kmetški upori od Ljubljane pa do Vrhnike so bili naperjeni proti samostanom. In da so posadili „seljačkok kralja“ Gubca v Zagrebu na razbeljen tron, to imajo v prvi vrsti bogati politiki v duhovski suknji na vesti! Vsakdo ve, da se je uporne kmete psovalo z „brezverci“, kakor se psuje danes naprednjake. Tega Korošec ni povedal in zato trdimo, da je s svojim govorom kmete le farbal. Sicer pa tudi ni povedal ničesar o kmetških puntih na Nemškem, katere so tudi duhovni v potokih kmetške krvi zadušili. In ničesar ni povedal o inkviziciji, duhovski „sodnji“, ki je sežgala tisoče oseb na gmadah. Ker nas je Korošec na to zadevo spomnil, popisali bomo v kratkem te boje!) Za Korošcem govoril je kaplan Gomilšek od sv. Benedikta. Ta je kmete s tem „reševal“, da je psoval naše glavarstvo, vse to pa zaradi občinskih volitev. Opomnil je tudi, da naj bi se kmetje seznanili z volilnim redom itd. To bi slo, ko bi ne imeli kaj drugega opraviti. Sicer pa naj bi farški listi pričeli prinašati izobraževalne in ne poneumnevalne članke in vse bi bilo dobro!... Govoril je tudi mali Zemljč iz Radinec, ki je trdil, da sela G. Radgone sploh ni (!) Hotel je tudi nekaj o šolskih počitnicah predlagati ali pokazal je, da sploh ni vedel, kako so bile in kako so počitnice zdaj vpeljane. — Končno je govoril še neki tuji gospod duhoven, katerega pa nimopoznali; le-ta je govoril o rezolucijah, v katerih se naj zahteva brzojavni urad z direktno zvezo Mariborom, Ptajem, Ljutomerom in Radgono. Veliko, presneto veliko telegrafskih drevos bi rabili, ko bi gospoda na Dunaju to hotela. Ali iz tega je le razvidno, da obljubujejo prvaki kmetu vse, store pa ničesar zanj. Zato, bedni kmet, ostaneš revež, dokler si bodeš volil prvaške dohtarje in politikujoče duhovne za poslance.

(Op. urednik. To je bil „kmetški“ shod, kakor ga prvaki razumejo. Govorili pa so le